

Rozhovor Ježíše s matkou, křest v Jordáně, souvislost pokušení Krista s mystériem Golgoty

Rudolf Steiner

Milí přátelé,

včera jsme měli možnost pozorovat život Ježíše Nazaretského v době asi od jeho 12. roku až ke konci jeho dvacátých let. Z toho, co mi bylo dovoleno říci, jste jistě vycítili, že se v tu dobu stalo mnoho hluboce významného, a to nejen pro duši Ježíše Nazaretského, ale i pro vývoj lidstva na Zemi. Neboť v lidské evoluci spolu vše souvisí, jak lze vycítit ze studia teosofie (antroposofie). Důležité události v individuální duši, do níž zasahuje tak nesmírně mnoho ze záležitostí celého lidstva, určitě nemohou být bez významu rovněž pro vývoj celého lidstva. Proto se učíme nejrůznějším způsobem poznávat to, co se pro vývoj lidstva odehrálo na Golgotě. V tomto přednáškovém cyklu jde o poznání této věci na základě pozorování života samotného Ježíše Krista.

Obraťme nyní svůj pohled ještě jednou do Ježíšovy duše a tažme se, co všechno asi v této duši mohlo žít po uplynutí událostí, o kterých jsme se zmínili včera, co se dělo v Ježíši z Nazareta po jeho 28. a 29. roce.

Určitý cit a porozumění lze pro to získat na základě výjevu, který se odehrál koncem 20. roku Ježíšova života.

Výjev, o němž zde mám mluvit, se týká rozhovoru, který měl Ježíš se svojí matkou, tedy s tou matkou, která se v jistém smyslu spojením obou rodin jeho matkou stala. Ježíš se s ní během let společného života (asi 8 let) velmi vřele vnitřně sblížil. Rozuměl si s ní mnohem lépe než s ostatními členy rodiny, kteří žili v jeho otcovském domě. Věc se má tak, že on by si s nimi rozuměl, oni mu však porozumět nemohli.

S touto svojí matkou mluvil Ježíš i dříve o dojmech, které zvolna přijímal do své duše. Avšak rozmluva, o níž chci nyní mluvit, byla něčím mimořádným. Něčím nám dává možnost hluboko nahlédnout do Ježíšovy duše.

Zážitky, charakterizované v předchozích přednáškách, činily Ježíše přirozeně stále moudřejším, až byl natolik proměněn, že se tato nesmírná moudrost zračila v jeho tváři.

Ježíš však dospěl také k tomu, co zpravidla bývá doprovodným jevem moudrosti, totiž k jistému vnitřnímu smutku. První ovoce této moudrosti tedy byl takový pohled do lidského okolí, který mu přinášel smutek. Tento smutek byl násoben ještě tím, jak Ježíš v posledních letech ve svých tichých hodinách musel stále častěji myslet na radikální změnu, která ve 12 letech nastala v jeho duševním životě.

Zpočátku, když tento radikální obrat nastal, pociťoval Ježíš jen nezměrné bohatství duše Zarathustrový, která tehdy do něho vstoupila. Na konci svých dvacátých let života však ještě netušil, že je od té doby znovuvtěleným Zarathustrou. Byl si však jist, že v jeho duši nastal mohutný obrat. Nyní, ve svých tichých hodinách si často musel povzdechnout:

"Ach, jak bylo všechno docela jiné před tímto obratem!"

A vzpomínal na ono nesmírné teplo, které v srdci pociťoval před svým 12. rokem. Do svých 12 let byl vlastně úplně vzdálen tomuto světu.

Měl tehdy živý cit pro vše, co k člověku mluví z přírody, pro všechno vznešené z ní. Na druhé straně však neměl nijaké vlohy pro to, co si osvojilo lidské vědění, lidská moudrost. Velmi málo ho zajímalo to, co se dá naučit ve škole.

Bylo by mylnou představou domnívat se, že tento chlapec Ježíš měl v zevním smyslu do svého 12. roku nějaké zvláštní nadání. Nebyl nijak bystrý a nejevil žádný zájem o to, co lidé během staletí nashromáždili ve svých vědách. Měl laskavé srdce, neobyčejné porozumění pro lidskost, byl mimořádně mírné něžně subtilní povahy, nesmírně citlivý a hluboce vnímavý, s nitrem bezelstně otevřeným světu. Slovem - byl jemně líbeznou andělskou bytostí.

Ve 12. roce jako by to vše vyhnala nějaká bouře z duše ven. V jeruzalémském chrámě se najednou cosi stalo, a v následku toho z jeho duše samo vytrysklo něco, čím ohromil židovské učence. To je vše, čeho může lidská moudrost dosáhnout.

A nyní musel často myslet na to, jak docela jinak bývalo před tímto 12. rokem, jak býval spojen se vší hlubinou ducha světa, jak bývala jeho duše otevřena do nedohledných dálek všehomíra. A potom najednou shledal svoji duši způsobitou pro přijetí hebrejské učenosti. Musel myslet na ořes, který prodělal na svých

cestách, na nichž poznával staré pohanské kultury, jak všechno vědění a religiozita pohanství prostoupilo jeho duši, jak Bathquol nemohl již inspirovat starým způsobem, jak po celou tu dobu, od svého 12. roku musel žít v tom, čeho si lidstvo zevně vydobylo, co nashromáždilo jako vědění, jak potom kolem 24. roku navázal styk s Essenskými, jak poznal jejich tajnou nauku i lidi jí oddaných. Na to vše musel myslet stále častěji.

A pochopil, že po 12. roce v jeho duši v podstatě vzešlo jen to, co v sobě od nepaměti nashromáždili lidé, co lze označit za poklady od starověku nashromážděné lidskou moudrostí, za poklady lidské kultury, lidských morálních vymožeností.

Ježíš cítil, že od 12. roku žil jen v tom, co je na Zemi lidského, a vzpomínal na dobu předchozí. Tehdy se cítil takřka spojen s božskými základy bytí, vše v něm bylo elementární (živelné) a původní, vše vycházelo z jeho překypujícího vřele milujícího srdce, které se tak vroucně spojovalo s ostatními lidskými duševními silami, s ostatními lidmi. A bolestně cítil, jak se nyní stal zamklým a osamoceným. A všechny ty pocity ho nyní vedly k zmíněnému rozhovoru mezi ním a osobností, jež se před 8 lety stala jeho matkou, která Ježíše nadevše milovala. Často s ním rozmlouvala o všem krásném a velkém, co se u něho objevilo od jeho 12. roku. Mezi ním a jeho nevlastní matkou se utvářel stále intimnější, ušlechtilejší a krásnější poměr. Svůj vnitřní rozpor, který v něm vyvolala ona změna ve 12. roce, však Ježíš zamlčoval také před ní. Proto viděla jen to krásné a velké v jeho proměně, jak byl stále moudřejší a moudřejší, jak stále hlouběji pronikal do celého vývoje lidstva.

Mnohé z toho, co nyní od Ježíše v tomto rozhovoru slyšela jako jakousi celoživotní zpověď jí bylo nové. Přijímala to však s bezprostředním porozuměním pro jeho smutek, s vroucí účastí pro jeho vnitřní náladu a pro jeho stesk po tom všem, co v něm žilo před jeho 12. rokem. Snažila se ho proto utěšit a povzbudit vyprávěním a připomínáním toho krásného a vznešeného, co se od té doby projevilo. Vzpomněla obnovení velkých nauk, moudrých přísloví a pokladů židovských zákonů, vzpomněla vše, co bylo až dosud jeho zásluhou zjeveno světu.

Bylo mu těžko u srdce, když slyšel matku takto mluvit, když viděl, jak si cení něčeho, co on již pociťoval za překonané. Konečně jí odpověděl:

"Ano, to všechno může být, ale i kdyby mohly být ty nádherné poklady židovství obnoveny, ať již mnou nebo někým jiným, jaký význam by to mělo pro lidstvo?"

To vše, co se dnes může takto dostat znovu na světlo, je pro lidstvo v podstatě bez významu. Kdyby tu dnes byli kolem nás lidé, kteří by měli uši schopné a ochotné naslouchat starým prorokům, pak by to mělo nějaký smysl. Avšak i kdyby znovu přišel sám Eliáš a zvěstoval vše to, co nejlepšího se dověděl v nebeských dálkách, nenalezl by zde již uši k slyšení, ani pro svou, ani pro moudrost starých proroků, ba ani pro moudrost samotného Mojžíše a vzhůru až k Abrahamovi.

Co kdysi zvěstovali proroci, je dnes zvěstovat nemožné, neboť by to vyznělo naprázdno, do větru. A tak vše, o čem jsem věřil, že jsem to ve své duši uchoval, je bezcenné!"

Tak mluvil Ježíš Nazaretský a poukázal na to, jak ještě nedávno zapadla slova jednoho velkého učitele, aniž nalezla větší ohlas. Třebaže to nebyl učitel, který by se vyrovnal starým prorokům, přece učení tohoto starého dobrého Hillela bylo hluboké a významné. Ježíš velmi dobře věděl, jak starý Hillel žil a co pro mnohé v židovstvu znamenal i v době Herodesově, kdy nebylo tak snadné získat si vážnost a úctu. Byl to muž s velkými poklady moudrosti v duši, jehož vroucí slova tak málo vnikla do srdcí a duší lidí, přestože se říkalo:

"Thorah, souhrn nejstarších a nejvýznamnějších zákonů židovstva, zmizela, a Hillel ji znovu obnovil (vytvořil)!"

Těm, co mu rozuměli, se Hillel jevil jako obnovitel nejpůvodnější židovské moudrosti. Byl učitel, putující po zemi sem a tam jako jeden z mudrců, putující židovským národem jako jakýsi nový mesiáš. Jeho základním povahovým rysem byla mírnost. Tak praví Talmud i jiné prameny zevní učenosti. Abych naznačil duševní náladu Ježíšovu, když mluvil se svojí matkou, chci o Hillelovi něco vyjmout z lidového podání: Hillel byl líčen jako jemný, laskavý člověk, který neobyčejně působil právě mírností a láskou. Zachovalo se velmi příznačné vyprávění, zvláště hluboce ukazující, jakým byl Hillel mužem trpělivosti, který každému vyšel vstříc.

Protože bylo obecně známo, že Hillela nelze vůbec rozlobit, vsadili se dva, z nichž jeden řekl: *"Chci učinit vše, abych Hillela přece jen rozlobil!"*

Tak v době, kdy byl Hillel nejvíc zaměstnán přípravou sabbatu, kdy smí být takový člověk nejméně rušen, zaklepal na dveře ten, jenž uzavřel sázku, a bez omluvy, bez oslovení, ne právě zdvořile, zvolal: *"Hillele, vyjeli ven, rychle vyjeli ven!"*

Hillel, předsedajíc nejvyššímu duchovnímu úřadu, zvyklý na zdvořilost, přehodil něco přes sebe a vyšel klidně ven. A muž řekl ostrým tónem: *"Hillele, chci se tě na něco otázat!"*

Hillel dobrotivě odvětil: *"Můj milý, nač se chceš otázat?"*

"Chci se tě otázat, proč mají Babyloňané tak tenké hlavy?" Hillel odpověděl nejmírnějším tónem: *"Inu, můj milý, Babyloňané mají tak tenké hlavy, protože mají neobratné porodní pomocnice (báby)!"*

Muž odešel a pomyslel si, že tentokrát zůstal Hillel klidný. Hillel se posadil ke své práci, když muž za několik minut přišel znovu a drsným hlasem zvolal:

Hillele, vyjdi ven, musím se tě na něco otázat!"

Hillel opět přes sebe přehodil svůj plášť, vyšel ven a řekl: "Nuže, můj milý, na co se musíš zase otázat?"

"Musím se tě otázat, proč mají Arabové tak malé oči?" Hillel laskavě odpověděl: *"Protože je poušť tak velká, to zmenšuje oči, při pozorování velké pouště se oči zmenšují!"*

Hillel zůstal zase mírným a vrátil se ke své práci. Tu muž, který uzavřel sázku, začínal mít strach. Za několik minut přišel potřetí a hrubě vykřikl:

"Hillele, vyjdi ven, musím se tě na něco otázat!"

Hillel vzal na sebe plášť, vyšel ven a mírným hlasem pravil: "Nuže, můj milý, na co se mě musíš nyní otázat?" *"Musím se tě otázat, proč mají Egyptané tak ploché nohy?"* "Protože krajina je tam tak bažinatá, proto mají Egyptané tak ploché nohy!" odvětil Hillel a opět odešel. Za chvíli se muž vrátil ještě jednou se slovy, že se již nepřišel tázat, ale přiznal, jakou uzavřel sázku a nyní neví, jak by ho vlastně mohl rozlobit. Tu Hillel mírně odpověděl: *"Můj milý, je lépe, ztratíš-li svoji sázku, než aby Hillel upadl do hněvu!"...*

Tato legenda se vypravuje na doklad Hillelovy trpělivosti a mírnosti s každým, kdo ho trápil.

"Takový muž je v mnohém ohledu jako starý prorok", mínil Ježíš Nazaretský před svojí matkou: *"Což neznáme dost Hillelových výroků, jež znějí jako obnovení starých proroctví?"*

A Ježíš uvedl mnoho krásných výroků Hillelových a řekl: *"Pohled, milá matko, říká se, že je Hillel jako znovupovstaly starý prorok. Mimořádně mne zajímá tento Hillel, neboť se mi jeví tak, jako by mezi námi byla určitá souvislost. Příkladá mi, že to, co vím a co ve mně žije, jako by nepřicházelo jen ze židovství. A právě takové je to i u Hillela."*

Hillel se narodil v Babylóně a do židovství byl přesazen až později. Pocházel však z pokolení Davidova, s nímž byl od pradávna spřízněn podobně jako Ježíš a celý jeho rod.

A Ježíš pokračoval:

"I kdybych chtěl a uměl mluvit jako Hillel, vyslovovat jako syn Davidův velká zjevení, jež byla židovskému národu ve starých dobách dána, nejsou tu dnes uši, které by mohly naslouchat." Hluboko v Ježíšově duši se zahnízdila bolest a utrpení. Trápil se proto, že ona nezměrná kosmická zjevení, daná kdysi hebrejskému národu s těly uzpůsobenými tak, že mohla těmto zjevením rozumět, mají nyní proti sobě dobu, kdy jim lidé již rozumět nemohou. To byl pro Ježíše nesmírně hluboký a bolestný zážitek, při němž si musel říci:

"Kdysi bylo rozuměno tomu, čemu učili proroci. Hebrejský národ rozuměl hlasu božím. Dnes již tu však není nikoho, kdo by rozuměl. Dnes by se kázalo hluchým uším. Dnes taková slova nejsou na místě. Bez cenné a neužitečné je vše, co lze tímto způsobem říci."

A jako by chtěl shrnout vše, co bylo možno v tomto smyslu vyslovit, pravil Ježíš dál své matce: *"Zvěst starého židovství již pro Zemi nic neznamena. Staří Židé tu již nejsou. Dnes to na Zemi musí být chápáno jako něco bezcenného."* Jakým asi způsobem musela naslouchat matka této řeči o bezcennosti toho, co jí bylo nejsvětější! Vřele však Ježíše milovala a během jeho slov cítila jen tuto svou nezměrnou lásku. A tato láska byla příčinou, že to, co jí Ježíš musel říci, vyvolalo v ní nejhlubší pochopení.

A Ježíš pokračoval a vyprávěl jí o tom, jak ve vnějším světě putoval, jak se ocitl na pohanském obětišti a co tam prožil. V jeho duchu začínala jaksí z šera vystupovat událost, jak se zhroutil z pohanského oltáře na zem a slyšel mluvit proměněného Bathquola. A nyní náhle vystoupilo a zazářilo v jeho duši něco jako obnovené staré učení, něco z velikých slunečních tajemství Zarathustrových. Neuvědomoval si ještě, že v sobě nosí duši Zarathustrova. Během rozhovoru s matkou v něm však vystoupilo Zarathustrovo učení a jeho moudrost. Tak prožil Ježíš společně se svojí matkou veliký podnět Zarathustrův jako vzpomínku starého Zarathustrova "já".

V Ježíšově duši povstala všechna krása a velikost starého učení o Slunci. A tu si vzpomněl na zjevení proměněného Bathquola a vyslovil je své matce:

"AUM, Amen! Vládou zla, svědkové uvolňujícího se já."

Jinými zaviněná vina vlastního ega je prožívána v chlebě vezdejší, v němž nevládne vůle nebes.

Neboť se člověk odloučil od Vašeho království a zapomněl Vaše jména,

Otcové na nebesích.

A těmito slovy ožila v jeho duši všechna velikost kultu Mithrova, jakoby působením vnitřní moudrosti. Mluvil mnoho se svojí matkou o velikosti a slávě pohanství, o tom, co žilo ve starých mystériích národů, co vproudilo do mystérijních kultů Přední Asie a jižní Evropy, jak tyto kulty splynuly ve službě Mithrově a jak se tento obřad postupně proměňoval, až se dostal pod vládu démonických sil. V jeho duši vystoupil onen otřesný pocit, doprovázející zjevení prchajících démonických bytostí, jak je prožil po svém 24. roce. Do Ježíšovy duše vstoupilo vše, co až dosud prožil. A nyní se mu ukázalo také učení Zarathustrovo jako něco, pro co dnes již nemají lidé smysl. Tu řekl matce další důležitá slova:

"I kdyby se všechna mystéria spojila a vproudila do nich veškerá dřívější vznešenost a velikost, nejsou zde již pro ně vnímaví lidé. To vše je bez užitku."

A kdybych vyšel ven a zvěstoval lidem, co jsem přijal jako hlas proměněného Bathquola, kdybych lidem zvěstoval tajemství staré sluneční moudrosti, nejsou tu již lidé, kteří by tomu porozuměli."

Dnes se již nemohou ve svém fyzickém životě sžít s mystériemi, dnes by se to vše v lidech obrátilo v démonickou podobu. Znělo by to sice do jejich uší, avšak nepřijali by to. Lidé již nemají schopnost naslouchat tomu, co jim mohlo být kdysi zvěstováno. "

Ježíš z Nazareta již věděl, že to, co tenkrát slyšel jako proměněný hlas Bathquolův, bylo prastaré svaté učení, dávno zapomenutá mystérijní modlitba ovládající všechna mystéria. Věděl, že mu byla sdělena stará mystérijní moudrost, kterou dnes (v jeho době) není možno sdělit tak, aby to vedlo k pochopení. A dál mluvil Ježíš o tom, co přijal v kruhu Essenských. Mluvil o kráse, velikosti a slávě jejich učení i o jejich laskavosti a mírnosti. A tu vynesl třetí významný výrok, který vyplynul z jeho jasnovidné rozmluvy s Buddhou: *"Všichni lidé nemohou být Essenskými!"*

A vzpomněl, jak velikou pravdu měl Hillel, když říkal:

"Nevylučuj se z celku lidského společenství, nýbrž působ a tvoř právě v něm. Neboť jsem-li sám, čím jsem potom?"

A dodal: *"Ale to právě dělají Essenští. Odlučují se od ostatních lidí a nechávají je v neštěstí, odvracejí se od nich a ti proto musí být nešťastní."*

A Ježíš vyprávěl matce zážitek, který měl u Essenských: *"Jednou, po nejdůvěrnějším rozhovoru s Essenskými, když jsem od nich vyšel, spatřil jsem u hlavní brány Lucifera a Ahrimana, jak odtud prchají. Od té doby vím, že svým životem a svým tajným učením chrání Essenští sami sebe tak, že od nich musí Lucifer a Ahriman uprchnout. Tím ovšem posílají Lucifera a Ahrimana k ostatním lidem. Essenští jsou tak ve svých duších šťastní na úkor ostatních. "*

Ježíš pochopil, že ještě je možno vstoupit tam, kde se člověk spojuje s božstvím, s duchovnem. Mohou toho však dosáhnout jen jednotlivci na útraty ostatního množství. Nyní věděl, že ani židovským, ani pohanským způsobem, ani po způsobu Essenských není možno celé lidstvo přivést ve spojení s božským duchovním světem.

Ježíšova slova zdrcujícím způsobem pronikla do milující matčiny duše. Cítila se nyní jako proměněná, ztotožněná, cítila se zcela zajedno s Ježíšem. A Ježíš měl pocit, jako by vše, co v sobě nesl, od něho tímto rozhovorem odešlo k matce. Věděl to on a věděla to i ona. Čím víc mluvil a čím déle naslouchala, tím víc přijala skrze jeho slova, tím víc věděla z jeho moudrosti, která v něm žila od jeho 12 let. Z Ježíše však jako by tato moudrost zmizela. Vše, čím žil a co prožíval, takřka vložil do srdce své matky.

A zde bych rád navázal na tajemství, odehrávající se při této Ježíšově rozmluvě s matkou, která se konala před Janovým křtem na Jordáně.

Nejen ve slovech zde přešlo něco z Ježíše na matku, ale přešla k ní celá jeho bytost, neboť od svého 12. roku s ní byl úzce (bezprostředně) spojen. Matka získala nové "já", které do ní přešlo z Ježíše a stala se novou proměněnou osobností.

Pátráme-li po tom, co se tu vlastně stalo, tu se nám objeví něco pozoruhodného. Veškerá bolest a ono nesmírné utrpení, vytrysklé z Ježíšovy duše, jako by se vlily do duše jeho matky. A ona během této rozmluvy cítila, jako by k ní přecházelo vše, co v něm žilo od jeho 12. roku. Čím víc o tom Ježíš mluvil, tím víc se plnila matka vši moudrostí, která v něm žila, a v její duši ožívalo vše, co v něm od jeho 12. roku žilo. Jako by to Ježíš do její duše vkládal, jako by ho to opouštělo.

Od této rozmluvy se proměnila nejen duše matky, ale také Ježíš byl proměněn. Jeho nevlastní sourozenci a ostatní příbuzní v jeho okolí nabyli dojmu, že Ježíš ztratil rozum. *"Jaká škoda" říkali, "tolik toho věděl. On byl vždy mlčenlivý, ale nyní se již úplně pomínil. "*

Ježíš byl pokládán za ztraceného. Celé dny chodil po domě sem a tam jako ve snách, neboť Zarathustrovo "já" jeho tělo opouštělo! Posledním rozhodnutím, jež v něm vystoupilo jako jakýsi vnitřní tlak, jako nutkání něco učinit, jeho poslední vůlí bylo vyhledat známého Jana, k němuž byl hnán jistou vnitřní nutností. Zcela mechanicky vyšel Ježíš ven z domu a zamířil tam k Jordánu, kde se odehrál nám již známý Janův křest, při němž do Ježíšova těla sestoupila Kristova bytost.

V průběhu rozhovoru s matkou se od Ježíše vzdálilo Zarathustrovo "já", takže zde zbylo opět jen to, čím byl Ježíš před svým 12. rokem. Vyrostlo to však, zvětšilo, rozšířilo se to. A do tohoto těla se při křtu na Jordáně vnořila Kristova bytost. Kristus se vnořil do těla, které v sobě neslo nezměrnou hloubku nitra otevřeného pro nesmírné kosmické dálky. Ježíš tedy prodělal další změnu, byl nyní proniknut Kristem. Avšak také Ježíšova matka prodělala ve stejné době další proměnu. Duchovnímu badateli se zjevuje následující.

Tělesná matka Ježíše Nazaretského, která byla v duchovním světě od doby, kdy Ježíš překročil svůj 12. rok, sestoupila nyní do duše Ježíšovy pěstounky, produchovnila ji, usídlila se v ní a tato pěstounka se stala jinou osobností proniknutou duší, která mezitím dlela v duchovním světě. Ve chvíli konání křtu v Jordáně cítila také tato matka, které bylo tehdy 45-46 let, něco jako ukončení své proměny, pocítila jak jí pronikla duše mladé Ježíšovy matky.

Tak sestoupil duch tělesné matky Ježíše Nazaretského na jeho pěstounku, s níž měl Ježíš zmíněný rozhovor. Ježíšova pěstounka se nyní cítila jako ona mladá matka, která porodila Ježíše, o němž píše Lukášovo evangelium.

Představme si jen, jak nesmírně významná událost se zde stala! Pokusme se to též přijmout do svého citění. Nyní na zemi žila docela zvláštní bytost, která dosud nikdy v lidském těle ani na zemi nežila. Bytost Krista byla dosud jen v duchovní říši, znala světy duchovní, ne však svět pozemský! O zemském světě se dověděla jen to, co bylo nashromážděno ve fyzickém, éterickém a astrálním těle Ježíše Nazaretského během jeho třicetiletého života. Kristova bytost tedy první pozemské zkušenosti prožívala bez jakéhokoliv ovlivnění z vnějšího fyzického světa.

Akašická kronika Pátého evangelia ukazuje, že tato Kristova bytost byla nejdříve vedena do samoty. Ježíš Nazaretský, v jehož tělech se právě usídlila bytost Kristova, opustil vše, co uložil do těchto tří těl, a vše, co ho spojovalo se Zemí, obětoval Kristu. Kristova bytost byla nyní přitahována nejdříve k tomu, co bylo uloženo jako paměť v Ježíšově astrálním těle. Tu si Kristova bytost řekla:

“Ano, toto je tělo, které prožilo prchajícího Lucifera a Ahrimana, které pocítilo, jak je o čistotu usilující Esenští vyhnali k ostatním lidem.

Kristova bytost v tomto těle se cítila být přitahována k Luciferovi a Ahrimanovi, neboť to jsou duchovní mocnosti, s nimiž člověk na Zemi musí bojovat. Tato bytost, která poprvé vstoupila do lidského těla, byla vedena nejdřív do samoty pouště k střetnutí s Luciferem a Ahrimanem.

Mám zato, že popis scény, který chci nyní podat, je z největší části správný. Pozorovat tyto věci v kronice Akaša je však mimořádně těžké. Proto výslovně podotýkám, že to či ono snad bude muset být při dalším okultním zkoumání pozměněno, avšak to hlavní, to podstatné mám před sebou a to vám chci nyní vylíčit.

Scéna pokušení se vyskytuje v různých evangeliích, kde je popisována z různých stanovisek. Snažil jsem se tedy vypátrat tuto událost pokušení, jak se skutečně stala, abych o ní mohl mluvit nepředpojatě. V těle Ježíše Nazaretského se v osamocení setkala Kristova bytost nejdříve s Luciferem. Setkala se s ním tak, jak Lucifer vládne a působí a jak se s pokušením přibližuje právě k lidem, když se přeceňují, když mají málo sebepoznání a pokory. Přistoupil k nepravé hrdosti, k sebepřečehování, k velikášství, k pýše, to chce Lucifer a k tomu pokouší. Nyní se tedy Lucifer postavil k bytosti Kristově a řekl mu asi toto:

“Pohled na mne! Ostatní říše, do nichž je člověk vsazen a které byly založeny starými božstvy a duchy, jsou již zastaralé. Já chci založit novou říši, neboť jsem se oprostil od světového řádu. Všechnu krásu a nádhery starého světa, oproštěnou od starých bohů, ti dám, vstoupíš-li do mé říše, odloučíš-li se od ostatních bohů a budeš-li uznávat jen mne!” A Lucifer líčil všechnu krásu svého světa, vše, co oslovuje lidskou duši, co se jí zamlouvá, má-li v sobě alespoň trochu pýchy. Kristova bytost však právě přišla z duchovního světa. Věděla, kdo je Lucifer a jaký poměr k bohům má duše, která není svedena Luciferem. Bytost Kristova dosud nepoznala nic z luciferského svodu, ani ze světa, z něhož bytost Luciferova přišla, věděla však, jak se slouží bohům, a měla tedy sílu Luciferův útok odrazit, odmítnout.

Lucifer tedy zaútočil znovu. K druhému útoku si však přivedl na pomoc Ahrimana, aby přemlouvali Krista oba. Lucifer podněcoval jeho pýchu, Ahriman jeho strach. Lucifer řekl: *“Toto lidské tělo tě podmaní, musíš v něm respektovat zákony tíže, které ti nedovolí tělo překračovat. Uznáš-li mne, tu ti svou duchovností mohu dát možnost kdykoliv se vrhnout dolů bez jakýchkoliv následků z pádu.”*

Ahriman řekl:

“Uznáš-li mne, tu ti svou neduchovností mohu dát možnost vrhnout se dolů, aniž by sis byl vědom toho, co se tě musí zmocnit, vstoupíš-li do lidského těla beze mne. Jen se mnou můžeš žít v těle beze strachu, jen já tě mohu ochránit nevědomostí od strachu, vrhneš-li se dolů se mnou!”

Takto se mu oba vnucovali. Protože však na něho útočili z opačných stran oba současně, stalo se, že se vzájemně jaksí vyvažovali (vyrovnávali). A tak se Kristus mohl oběma současně ubránit. Kristus zde našel způsob, jak získat sílu, kterou na této Zemi musí hledat každý člověk, má-li se povznést nad Lucifera a Ahrimana.

Tu řekl Ahriman Luciferovi:

“Já tě nemohu potřebovat. Ty mě jen rušíš. Mé síly jsi nerozmnožil, ale jen snížil. Ty mi překážíš. Svedu ho sám. Ty jsi zabránil tomu, aby tato duše propadla!”

Ahriman poslal Lucifera pryč, aby podnikl poslední útok sám a řekl to, co ještě doznívá v Matoušově evangeliu:

“Chceš-li se honosit božskými silami, tedy udělej z kamení chléb, učiň chléb z nerostné říše!”

Na to Kristova bytost odpověděla:

“Lidé nejsou živi jen chlebem, ale také z toho, co duchovního přichází z duchovního světa!”

To ovšem musela Kristova bytost velmi dobře vědět, vždyť právě z tohoto duchovního světa sestoupila. Ahriman však řekl:

“Jisté, můžeš mít pravdu. Avšak to, že máš pravdu a nakolik máš pravdu, to mi nemůže bránit v tom, abych tě přece jen nezadržel.

Ty víš jen to, co činí duch, který sestupuje dolů z vyššího světa. Ty jsi ještě nebyl v lidském světě. Tady dole jsou lidé ještě docela jiní, zde vládou jiné zákony. Zde jsou lidé skutečně nuceni dělat z kamenů chléb, jim není možné žít se pouze duchem. Zde dole na Zemi jsou lidé nuceni žít se prostřednictvím peněz. A této moci hodlám použít!”

To byl okamžik, v němž Ahriman řekl Kristu něco, co bylo možné vědět na Zemi, co však ještě nemohl vědět Bůh, který na Zem sestoupil teprve nyní. Kristus nemohl vědět, že tady dole na Zemi je nutné proměňovat minerály, nerosty a kovy např. v peníze, aby lidé mohli mít chléb. To byla oblast, v níž měl Ahriman ještě moc a převahu.

Milí přátelé, toto je pravdivé vyličení děje pokušení, z něhož tu něco zůstalo nepřekonáno. Všechny otázky nebyly úplně vyřešeny. Luciferovy vlivy byly přemoženy, avšak Ahrimanův vliv působí dál. K vyřešení této otázky bylo zapotřebí ještě něčeho jiného.

Když Kristus Ježíš opustil samotou pouště, cítil se povznesen nade vše, co až dosud prožil a co se naučil od svého 12. roku jako Ježíš Nazaretský. Vlastně se již necítil být spojen s tím, co v lidstvu zestárlo a vyprahlo. Proto i veškerá řeč jeho okolí se mu stala lhostejnou a zpočátku byl velmi mlčenlivý. Putoval ven kolem Nazareta a stále dál a dál. Navštívil mnoho míst, kterými prošel jako Ježíš z Nazareta. A zde se ukázalo něco neobyčejně zvláštního.

Prosím, abyste stále měli na paměti, že vypravuji tyto věci z Pátého evangelia a že nemá žádný smysl hledat zde hned rozpory s ostatními čtyřmi evangelii.

V naprosté mlčenlivosti, jako by nechtěl mít nic společného se svým okolím, putoval Kristus Ježíš z místa na místo a pracoval s lidmi. Vyhledával zprvu místa, kde pracoval již dříve, kde ho lidé opět poznávali. A v těchto lidech nacházel skutečně to, o čem mluvil Ahriman, jehož výrok o chlebě v něm zanechal hluboký živý dojem.

Tito lidé byli skutečně pokolením, k němuž nutně musí mít přístup Ahriman, neboť je nuceno dělat z kamení chléb, nebo, což je totéž, měnit peníze v chléb. K těm, kteří dbali mravních naučení Hillelových, k těm chodit nemusel, ale chodil k těm, které ostatní evangelia nazývají "celníky" a "hříšníky", kteří byli chudí a byli tak odkázáni na dělání chleba z kamení. Navštěvoval zejména tyto lidi.

Mnozí jej znali již z doby před jeho 30. rokem, když byl u nich ještě jako Ježíš z Nazareta. Znali ho jako bytost velmi laskavou, mírnou, milou a moudrou, neboť všechno to utrpení, které prožil od svého 12. roku, se konečně proměnilo v podmanivou sílu lásky, proudící z každého jeho slova.

Jako by v něm působila jakási tajemná moc, vylévající se na lidi kolem. Kam tehdy přišel, v každém stavení, v každém domě, byl velmi milován a tato láska trvala, i když je opět opustil a putoval dál. Mnoho se v těch domech mluvilo o Ježíši Nazaretském procházejícím těmito místy.

A působením kosmických zákonitostí jako by nastalo něco podivuhodného. Popisují výjevy hojně se vyskytující, jež se velmi často ukazují nadsmyslovému bádání.

Byly zde rodiny (hospodářství), kde po západu slunce všichni společně sedávali po práci a rádi si povídali o laskavém člověku Ježíši z Nazareta, který u nich pracoval. Ježíš byl tak stále ještě u nich přítomen. Mnoho si vyprávěli o jeho lásce a mírnosti a o svých blažených pocitech, když tento člověk žil s nimi pod jednou střešou. A stávalo se po dlouhých hodinách takového rozhovoru, jako by se sem vléval účinek jeho lásky. Dostavilo se cosi, co bylo společnou vizí všech příslušníků rodiny. Do místnosti jako by vstoupil obraz Ježíše z Nazareta. Ano, on je v duchu navštívil, nebo také: oni si vytvořili jeho duchovní obraz.

Představme si jen, co bylo v takových rodinách pocítováno, když se jim objevil ve společné vizi a co pro ně nyní znamenalo, když se k nim vrátil po Janově křtu v Jordáně a oni opět poznali jeho podobu. Jen jeho oči byly zářivější, když spatřili jeho rozjasněnou tvář, která se na ně kdysi dívala s láskou, když spatřili, jak k nim opět přichází v těle ten, který k nim přicházel v duchu, kterého ve svých vzpomínkách vídávali mezi sebou.

Představme si jen, jaká to musela být u těchto rodin výjimečná událost. Jaké pocity nyní procházely srdcem a duší těchto hříšníků a celníků, kteří následkem své karmy byli obklopeni a trápeni všemi různými démonickými bytostmi té doby, kteří byli nemocní, sklíčení a posedlí.

A nyní se ukázala Kristovým vlivem proměněná povaha Ježíšova. Právě na těchto lidech se nejlépe ukázalo, co se stalo z Ježíše Nazaretského, když v něm byl Kristus. Dříve pocítovali jen jeho lásku, jeho dobrotu a mírnost, takže o něm potom měli vidění, nyní však z něho vycházela kouzelná síla. Dříve cítili jeho lásku, dobrotu a mírnost, nyní však z něho vycházela zázračná síla. Jestliže se dříve cítili být jeho přítomností oblažováni, nyní se cítili být jeho vlivem uzdravováni. A tito lidé šli ke svým sousedům, právě tak stísněným a obtíženým karmou, a přivedli je k Ježíši Kristu.

A tak se stalo, že Kristus mohl po tom, co překonal Lucifera a přijal bodnutí od Ahrimana, činit mezi lidem žijícím pod Ahrimanovým panstvím to, co je v bibli popisováno jako vyhánění démonů a uzdravování nemocných.

Mnoho démonických bytostí, které viděl Ježíš ležící kdysi jako mrtvý na pohanském oltáři, odstupovalo od lidí, když k nim nyní přistoupil jako Kristus Ježíš. Viděli v něm totiž svého protivníka. Když tak procházel krajem, tu pod dojmem chování démonů v lidských duších musel vzpomínat na dobu, jak ležel na starém obětním oltáři a nemohl konat bohoslužbu tam, kde místo bohů byli démoni. Tu musel myslet na Bathquola, jak mu zvěstoval starou mystérijní modlitbu. A zvlášť mu přicházela na mysl střední slova oné dávno zapomenuté modlitby: *"je prožívána v chlebě vezdejší"*

Nyní viděl, že lidé, k nimž přicházel, museli dělat z kamení chléb. Viděl mezi nimi mnohé, kteří museli být živi jen samotným chlebem. A tato slova pohanské modlitby se vnořila hluboko do jeho duše. Nyní cítil celý následek fyzického ztělesnění člověka, následek vývoje lidstva ve fyzickém světě. Cítil, že pro nutnost tohoto vývoje dospělo lidstvo ve své evoluci tak daleko, že mohlo svým fyzickým ztělesněním zapomenout jména "Otců na nebesích", jména duchů vyšších hierarchií. Cítil, že zde již nemohou být lidé, kteří by mohli slyšet hlasy starých proroků a poselství moudrosti Zarathustrovy. Nyní věděl, že je to život v tomto denním chlebě, jenž člověka odloučil od nebes, dohnal ho k egoismu a přivedl k Ahrimanovi. Když s takovými myšlenkami chodil po kraji, stalo se, že lidé cítící proměnu Ježíše z Nazareta nejlouběji, stali se jeho učedníky a následovali jej.

Z různých míst a stavení, kde přenocoval, kde pobyl, vzal s sebou toho či onoho, který ho nyní následoval.

Měli v nejvyšší míře pocity, které jsem právě vylíčil. Brzy se sešel celý zástup takových učedníků. V nich měl kolem sebe lidi, kteří byli ve svém základním duševním rozpoložení jakoby úplně noví. Stali se jeho vlivem jinými než těmi, o nichž řekl své matce, že již nemohou slyšet stará proroctví. A tu mu zasvitla pozemská zkušenost Boha: Samotný Kristus to prožíval poněkud odlišně. Zatímco zpočátku byla jeho bytost poměrně nezávislá na těle Ježíše z Nazareta, musela se postupně tomuto tělu stále víc a víc přizpůsobovat. Čím dál pokračoval tento život, tím víc byl poután k tělu a tím méně mohl z těla vystupovat. A úměrně tomu se prohlubovala jeho bolest, zejména v posledním roce jeho života, pramenící ze stále tužšího upoutávání se k tomuto stále více churavějícímu tělu.

Přece se však i potom stávalo, že Kristus putující již s velkým zástupem vycházel ze svého těla. Tu pak na místě, kam zástup přišel, jednou na tom a jindy na onom, bylo možné se domnívat, že ten, který právě mluví, je Ježíš Kristus, neboť on vždy mohl mluvit skrze každého, kdo s ním měl vnitřní společenství. Jen tak je možno pochopit slova farizejů a zákoníků, když se tajně domlouvali:

"Pro odvrácení lidu od něho bychom ovšem mohli jednoho z nich zatknout a usmrtit. Ale mohl by to být právě ten nepravý, neboť všichni mluví stejně. Tak bychom si ovšem nepomohli, neboť pravý Kristus Ježíš by tu ještě mohl být. Musíme mít toho pravého!"

Poznat jej však dokázali jen učedníci sami.

Ti z nich, kteří mu byli nejbližší, by jistě nemohli říci nepřátelům, který z nich je ten pravý. Vzhledem k tomu, jak Kristus působil, nebylo žádného duchovního prostředku jak vypátrat, kdo je mezi Kristovými vyznavači Kristus sám. Neboť tam, kde působil duch, třeba již s posledním zbytkem přesvědčující síly, tam jej nebylo možné zastihnout. Ahriman získal dostatek sil k tomu, aby mohl použít Jidáše Iškariotského právě vzhledem k otázce, kterou Kristus nemohl vyřešit tam v duchovním světě, ale jen tady na Zemi, a to tím nejobtížnějším činem:

"Jak udělat z kamení chléb?" - nebo, což je totéž:

"Jak udělat z peněz chléb?!"

Kristus mohl být Ahrimanem zastižen jen tam, kde byl ten, jenž mohl použít prostředku, který Kristus ještě neovládal, tedy tam, kde působil jidáš.

Kristus nemohl být poznán jinak, než tak, že se mezi jeho učedníky našel někdo, kdo byl ochoten sloužit Ahrimanovi, kdo se dal přimět ke zradě skutečně jen a jen pro samotné peníze. Kristus byl s Jidášem spojen právě tím, že se při pokušení na poušti stalo něco, co lze pochopit jen u Boha, který právě sestoupil na Zem a věděl tedy jen to, co je správné pouze vzhledem k nebi, kde není zapotřebí dělat chléb z kamenů. Zde se Kristu naskytoval jen Jidáš, avšak Ahriman ho jako osten použil ke zradě, skrze kterou se Kristus dostal do moci Pána smrti, nakolik je jím právě Ahriman! Taková je souvislost historie o pokušení s mystériem na Golgotě a s Jidášovou zradou.

Vážení přátelé, v těchto přednáškách jsem se Vám snažil podat představu o tom, co je Páté evangelium. Dalo by se říci ještě mnohem víc, než zde bylo řečeno. S postupem lidského vývoje však docela jistě vystoupí na denní světlo také ostatní jeho části. Mojí snahou bylo vyvolat těmito vytrženými příběhy ve Vás alespoň představu o tom, jakého druhu je toto Páté evangelium. Na konci těchto přednášek se před můj duševní zrak vrací to, co jsem řekl v závěru první přednáškové hodiny, že je vyvoláno naléhavým požadavkem doby mluvit právě dnes o tomto Pátém evangeliu.

A to Vám, milí přátelé, zvláště kladu na srdce, aby s tím, co zde smélo být řečeno, bylo zacházeno přiměřeně. Pohledte jen kolik máme již dnes nepřátel a mějte stále na zřeteli jejich nevybíravé způsoby. Nechci o těchto věcech nyní mluvit, snad jste se s nimi seznámili ve "Sdělení" ("Mitteilungen"). A jistě také víte o pozoruhodné tendenci některých lidí mluvit o cestě poznání, kterou zde zastupuji, jako o něčem, co je infikováno směsicí všeho možného, počínaje úzkoprsým křesťanstvím a jezuitismem konče.

Zejména jistí přívrženci tzv. "Adyar-theosofie" se uchylují v tom nejhorším smyslu k útokům proti tomuto údajnému jezuitismu a hlásají mnoho nenávidného a nesvědomitého proti antroposofii. A zejména z těch míst, kde bylo nejvíce horováno proti úzkoprsosti, zvrácenosti a podlosti, pocházejí neuvěřitelné padělký našeho učení.

Po mnoho týdnů a měsíců se s naší duchovní vědou obeznamoval jistý muž, který přišel z Ameriky. Přepsal ji a ve velmi rozmělněné podobě ji přenesl do Ameriky, kde takto vydal např. naši "Rosekruciánskou theosofii".

(pozn. Max Heindel, "Světový názor Rosekruciána - neboli mystické křesťanství").

Tento člověk se u nás seznámil v přednáškových cyklech, tehdy ještě neuveřejňovaných, také s věcmi hlubší povahy. O tom ovšem pomlčel a tvrdil, že se od nás mnohému přiučil, avšak potom prý byl povolán k mistrům, od nichž se naučil víc. Stalo-li se něco takového v Americe, mohl by člověk, podobně jako starý Hillel, zůstat docela klidný a nemusel by tento klid ztrácet ani potom, co tato věc začala přelézat zase zpět do Evropy. Avšak právě tam, kde se proti nám nejvíce zuřilo, byl tento americký přínos přeložen a uveden slovy: "Také v Evropě se objevil rosekruciánský světový názor, avšak v úzkoprsé, jezuitské podobě. Teprve v čistém vzduchu Kalifornie se mohl tento názor dále rozvíjet..." Dál tedy dělám tečky.

Takové jsou metody našich odpůrců. Na takové věci se můžeme dívat nejen s vnitřním klidem, ale docela dobře i s útrpností. Nesmíme však před nimi zavírat oči. Dějí-li se takové věci, potom musí být opatrní i ti, kteří po léta projevují obdivuhodnou shovívavost k této nesvědomitosti v naději, že se možná jednou otevrou oči všem. Nikdy bych o těchto věcech nemluvil, kdyby nebylo v zájmu pravdy nutné zřetelně vidět, jak se věci ve skutečnosti mají. Je-li na jedné straně toto určitými lidmi šířeno, potom, moji milí přátelé, se musíme chránit před třmi, aby se na druhé straně proti nám neobraceli lidé, jimž jsou takové věci v tom poctivějším smyslu nepřijemné. Neboť i takoví lidé vedou proti nám boj.

Nechci Vás zde obtěžovat vším tím balastem, jenž je z obou těchto stran produkován (psán), neboť veškerá literatura tohoto druhu, od Freimarka, Schalka, Maacka atp., která se dnes v Německu objevuje, nestojí pro svou až přílišnou inferioritu (méněcennost) ani za povšimnutí.

Jsou lidé, kteří prostě nemohou snést něco takového, jako je právě Páté evangelium. Snad žádná nenávisť nebyla dosud tak poctivá jako ta, která se zračí v kritikách dne po tom, co na veřejnost proniklo něco z tajemství obou chlapců Ježíšů, které již náleží k Pátému evangeliu. Věřím, že skuteční antroposofové, jimž toto Páté evangelium dávám, s ním budou zacházet správně. Vezměte ho s sebou, vyprávějte o něm v ostatních skupinách a vysvětľujte také, jak se s ním má zacházet. Dbejte, aby se nedostalo do rukou zlomyslných lidí, aby nebylo nešetrně hozeno pod nohy těch, kteří by ho tupili a tropili si z něho posměch.

S těmito věcmi, které mají základ v nadsmyslovém bádání, nutným pro naši dobu, se však dostáváme právě s touto dobou do rozporu, a to zejména se vzdělaností v této době převládající. Naší snahou také je, abychom si to vzali k srdci. Ti, kdo s námi byli shromážděni při položení základního kamene naší stavby (dřevěná stavba prvního Goetheana v Dornachu, která vyhořela r. 1922), vědí, jak jsme si připomínali nutnost zvěstování spirituálního poznání při věrném zachovávání pravdivosti.

A vnímavému duševnímu pohledu jsme se pokusili ukázat, jak je kultura naší doby vzdálená úsilí o hledání pravdy. Dá se říci, že v naší době se sice ozývá volání po duchu, jenže lidé jsou dnes příliš hrdí a uzavření, než aby skutečně chtěli něco vědět o pravé duchovnosti.

Příslušný stupeň smyslu pro pravdivost, který je nezbytný pro vnímání toho, co zvěstuje duch, musí být v lidech teprve vypěstován. Soudobé duchovní vzdělání takový stupeň pravdivosti nejen neobsahuje, ale, což je ještě horší, ani si tuto absenci pravdivosti neuvědomuje. Když takové věci sdělujeme, musí v nás žít duch pravdy!

Proto dbejte, aby sdělení Pátého evangelia byla ve Vašich skupinách (tzv. anthroposofické kroužky) přijímána s určitou pietou. To není požadavek z ješitnosti (egoismu), ale požadavek úcty k pravdě. Neboť duch pravdy v nás musí žít a ducha v pravdě musíme mít na zřeteli, musí být stále před námi. Lidé dnes namnoze mluví o duchu, avšak ve skutečnosti, ačkoliv tak mluví, nemají o duchu ani tušení.

Je zde např. jistý muž, ostatně proč bychom ho neměli jmenovat, Rudolf Eucken, (něm. Filosof 1846-1926) který si získal velkou popularitu právě neustálým mluvením o duchu. Mluví o něm nepřetržitě. Přečtete si jen jeho knihy, jen se o to někdy pokuste. V nich se stále zdůrazňuje: "Duch existuje, člověk ho musí prožívat, musí se s ním spojit, musí se cítit jako duch atd. atd".

Tak to těmi knihami pokračuje stále dokola a v nekonečných frázích se znovu a znovu obměňuje pojem: duch, duch, duch! Tak se dnes o duchu jenom mluví a z přílišné pohodlnosti a pýchy se nejde k pramenům ducha samotného. A takoví lidé jsou dnes ve velké vážnosti. Proto je v dnešní době velmi obtížné uspět s něčím, co je sneseno z ducha tak konkrétně, jako sdělení tohoto Pátého evangelia. K tomu patří vážnost a vnitřní pravdivost.

Jedním z nejnovějších spisů Euckenových je spis "Můžeme být ještě křesťany?", který není než řadou článků, jež na sebe tasemnicovitě navazují: duši a ducha, ducha a duši - a tak to jde mnoha svazky stále dál.

Neboť uznání, slávu a jméno lze získat jen tím, vykládáme-li lidem nikoliv o duchu, ale o tom, že o duchu něco víme. Lidé při čtení totiž nepozorují, kolik vnitřních rozporů je možno takto nakupit. Někdy se zdá, že bychom se měli vlastně teprve učit číst.

Na jedné z mnoha stran tohoto díla můžeme číst větu: *“Lidstvo již vyrostlo z toho, aby věřilo na demony. Že by dnes člověk věřil na demony, to se již prostě nedá předpokládat.”*

Na jiné straně, si však můžete přečíst:

“Stykem ducha s duší vzniká démoničnost!”

Tento člověk zde docela vážně věří na demony, ačkoliv možnost takové víry u současného člověka v téže knize popírá. Což se tu nejedná o tu největší možnou vnitřní nepravdivost?

Měla by už konečně přijít doba, kdy nauky plné vnitřních rozporů a vnitřní nepravdivosti budou odmítnuty. Nepozoruji však, že by si mnoho z našich současníků takových rozporů nějak zvláště všímalo. A tak je možné, že sloužíme-li dnes pravdě o duchu, dostaneme se do rozporu s touto dobou (1913). Tyto skutečnosti je nutné si připomínat, abychom si jasně uvědomovali, co máme ve svém srdci udělat, chceme-li být spolunositeli zvěstování ducha, spolunositeli nového duchovního života, který je lidem tak nezbytný. Máme-li snahu vést lidskou duši pomocí duchovní vědy k bytosti Kristově, jak můžeme očekávat nějaký významný ohlas v soudobé vzdělanosti, která dokáže akceptovat takovéto myšlení, která je schopná uspokojovat se pravdami hlásanými všemožnými vtipnými filosofy a teology, jako je např. teze o tom, že křesťanství existovalo již před Kristem?!

Tito duchaplní učenci shromažďují důkazy, že křesťanský kult i jeho typické legendy tu v téže podobě byly na východě již dávno předtím. Takto hlásají všem, kdo je ochoten to slyšet, že křesťanství není ničím jiným než pokračováním toho, co zde bylo již dříve. Jejich literatura získala u našich současníků veliké uznání a velkou popularitu.

Nikdo se žel nepozastavuje nad tím, v jakém vzájemném poměru k sobě musí být věci předtím a potom, mluvíme-li o sestoupení Kristovy bytosti na Zem, do fyzické tělesnosti. Jak je možné vedle takovéto představy o Kristu současně tvrdit, že v křesťanství jde dnes o stejné kultické formy uctívání jako kdysi u pohanských bohů. To neslouží než k popření Kristovy bytosti, k jejímu úplnému odstranění.

A to vše se děje v duchu následující logiky:

Nějaký bezvýznamný člověk "XY" vejde do stavení a nechá tam své šaty. Potom přijde např. Schiller nebo Goethe a z nějakého důvodu je nucen si tyto šaty obléci a vyjít v nich ven. Tu by někdo, kdo ví, komu ty šaty patří, zvolal: *“Co mi to vykládáte, že je to Goethe! Ty šaty já dobře znám, ty mám velmi důkladně prozkoumané, ty patří mému známému, toto je XY!”*

Protože Kristova bytost použila takřka šatu starých kultů, nepoznávají krátkozrací lidé víc, než to roucho, které Kristova bytost na sebe vzala, a nemohou proto pochopit, že to, co nyní vězí ve starých kultech, je bytost Kristova. Prohlédněte si celé dnešní knihovny, všechno to nepřehledné množství dnešní vědecké monistické literatury. Zde všude jsou nakupeny jen důkazy o rouchu Kristovy bytosti, byť samy o sobě vesměs pravdivé, přece nesmyslně aplikované! Dnes jsou velmi vysoko ceněni čmouchákové v čele kulturní revoluce. Vědění těchto rozumbradů je obecně pokládáno za hlubokou moudrost.

A tento žalostný obraz si musíme před svojí duší vybavit, chceme-li Páté evangelium přijmout nejen rozumově, ale i srdcem. Tím je míněno, abychom se cítili se svojí pravdou postaveni do naší doby správným způsobem, abychom pochopili, jak je nemožné vysvětlit staré době to, co musí přijít jako nové zvěstování. Proto necht' je zde na rozloučenou uvedeno memento evangelií:

“Smýšlení, které dnes v lidstvu vládne, nemůže v dalším duchovním vývoji dospět nikam. Proto se musí toto smýšlení změnit. Musí se zaměřit k něčemu jinému! A kompromisní povahy, které si nechtějí učinit jasný obraz o tom, co zde je a co musí přijít, neposlouží příliš tomu, co je pro lidstvo nezbytné jako duchovní věda a duchovní služba.”

Nebylo pro mě lehké mluvit o těchto věcech. Prosím Vás proto, abyste je přijali s vědomím, že mimo naši společnost by se jim muselo špatně rozumět, že by vyvolaly nepřátelství.

Je tu však stanovisko, z něhož cítím povinnost něco z těchto věcí sdělit. V naší době je nesčetným duším zapotřebí většího pochopení pro Krista, a rozšířeného výhledu na to, co se v Palestině vlastně stalo. A je tu i druhé hledisko, z něhož je nyní dána povinnost o těchto věcech něco říci. Právě nyní totiž musí být o těchto věcech získán okultní názor s využitím veškerého smýšlení, plynoucího z duchovní vědy. Duchovní badatel ví, že takovéto poznatky jsou pro lidskou duši nekonečně užitečné a blahodárné. Ví, že je nutno stále znovu tyto věci pozorovat, že je na ně nutno pohlížet jako na to, co se právě v každé době hodí pro náš zemský vývoj.

Vím, milí přátelé, že tato pozorování Vám mohou být povzbuzením ve chmurných dobách, kdy se Vaše duše budou cítit vysílené a slabé. Pak vzpomeňte na to, co zde bylo řečeno, co skutečně souvisí se životem Kristovým.

Okultním zrakem je možno i dnes tyto věci vypátrat. Snažil jsem se Vám tedy podat to, co lze v kronice Akaši nalézt, jako Páté evangelium.

Toto Páté evangelium nevzniklo jiným způsobem, než ostatní čtyři evangelia, napsaná též na základě dojmů, které jejich pisatelé získali z kroniky Akaši. Dnes však žijeme v době, kdy se v docela zvláštní míře naplnilo slovo Krista Ježíše:

“Já jsem s vámi po všechny dny, až do skonání světa!”

A v takových dobách stojí Ježíš Kristus zvlášť blízko nás a mimořádným způsobem k nám promlouvá o událostech, které se staly na Zemi tehdy, když on na ní žil.

Páté evangelium, které je mi svaté, jsem Vám byl dlužen. Loučím se nyní s Vámi ve svém srdci a duši s přáním, aby pouto, které nás pojí i mnohými jinými věcmi, zesílilo duchovním bádáním v tomto, zvlášť pro mě drahém, Pátém evangeliu. A ve vašich duších a srdcích může být snad probuzen utěšující pocit alespoň tím, že i když jsme fyzicky prostorově i časově odloučeni, přesto chceme být spolu a chceme společně cítit to, co máme ve svých duších vypracovat a to jako povinnost, kterou duch lidským duším v dnešní době ukládá. Doufejme, že to oč usilujeme, postupuje prací každé jednotlivé duše správným způsobem dál. Věřím, že toto přání je snad nejlepším pozdravem na rozloučenou, který bych Vám chtěl dát v závěru právě tohoto přednáškového cyklu.

GA 148